

МІНІСТЕРСТВО ОСВІТИ І НАУКИ УКРАЇНИ
ДРОГОБИЦЬКИЙ ДЕРЖАВНИЙ ПЕДАГОГІЧНИЙ УНІВЕРСИТЕТ
ІМЕНІ ІВАНА ФРАНКА
ДРОГОБИЦЬКИЙ ОСЕРЕДОК УКРАЇНСЬКОГО ІСТОРИЧНОГО
ТОВАРИСТВА ІМЕНІ МИХАЙЛА ГРУШЕВСЬКОГО
ІНСТИТУТ ЦЕНТРАЛЬНО-СХІДНОЇ ЄВРОПИ
(Дрогобицька філія)

ДРОГОБИЦЬКИЙ КРАЄЗНАВЧИЙ ЗБІРНИК

Засновано 1994 року

Випуск VIII

Дрогобич
КОЛО
2004

ББК – 63,3 (4 УКР)
УДК 908 (477.83) (082)
Д – 75

Рекомендовано до друку Вченою радою
Дрогобицького державного педагогічного університету імені Івана Франка
Збірник зареєстровано Державним комітетом інформаційної політики, телеба-
чення та радіомовлення України. Свідоцтво сер. КВ, № 5063 від 23.04.2001 р.

Постановою Президії ВАК України (№ 2-05/9 від 14.11.2001 р.) збірник
включено до Переліків наукових видань ВАК, в яких можуть публікуватися
результати дисертаційних робіт на здобуття наукових ступенів доктора і канди-
дата історичних наук (Бюлетень ВАК України. – 2001. – № 6. – С.12).

Редакційна колегія:

Любомир Винар, доктор істор. наук, професор (США);
Леонтій Войтович, доктор істор. наук;
Адам Войтюк, доктор філол. наук, професор;
Леонід Зашкільняк, доктор істор. наук, професор;
Ярослав Ісаєвич, доктор істор. наук, академік НАН України;
Олег Крижанівський, доктор істор. наук, професор;
Леонід Мацкевий, доктор істор. наук, професор;
Валерій Скотний, доктор філос. наук, професор;
Віталій Тельвак, канд. істор. наук, доцент;
Леонід Тимошенко, канд. істор. наук, професор (головний редактор).

Літературне редагування Орест Пілько
Переклад англомовних текстів Олег Шалата

Д – 75 Дрогобицький краєзнавчий збірник / Ред. кол. Л.Тимошенко (голов. ред.), Л.Ви-
нар, Л.Зашкільняк, Я.Ісаєвич та ін. – Вип.VIII. – Дрогобич: Коло, 2004. – 616 с.

Восьмий випуск “Дрогобицького краєзнавчого збірника” репрезентований
документальними матеріалами, статтями і повідомленнями, оглядами та рецен-
зіями з актуальних проблем історії України та суміжних країн, історичного крає-
знавства, археології, джерелознавства, історіографії та спеціальних історичних
дисциплін. Провідною темою збірника є історія Перемишльщини і Дрого-
биччини.

ISBN 966-7996-56-5

Drohobych Regional Studies / Drohobych Ivan Franko State Pedagogical
University. / Vol.VIII. / Drohobych: Kolo/ – 2004 / 616 p.

The eighth volume of the “Drohobych Regional Studies” is represented by the
documentary materials, articles and announcements, reviews and comments on the
actual problems of history of Ukraine and the adjacent countries, historical studies of
the local lore, archaeology, source study, historiography and special historical disci-
plines. The key theme of the collection is the history of the Drohobych and Peremysl’
Region.

ISBN 966-7996-56-5

© Дрогобицький державний
педагогічний університет ім.І.Франка, 2004
© Українське Історичне Товариство
© Видавництво “Коло”, 2004, оформлення

Зміст

СТАТТІ

<i>Олександр ЄРМОЛІН</i> АРХЕОЛОГІЧНІ ДОСЛІДЖЕННЯ АНТИЧНОГО НЕКРОПОЛЯ ДЖУРГ-ОБА (КЕРЧ) В 2003 р.	11
<i>Леонтій ВОЙТОВИЧ</i> “БІЛІ” ХОРВАТИ ЧИ “КАРПАТСЬКІ” ХОРВАТИ? ПРОДОВЖЕННЯ ДИСКУСІЇ	38
<i>Андрій ПЕТРИК</i> ІДЕОЛОГІЯ ГАЛИЦЬКОГО БОЯРСТВА ТА ЇЇ ВПЛИВ НА ТРАНСФОРМАЦІЮ ГАЛИЦЬКО-ВОЛИНСЬКОЇ ДЕРЖАВИ	46
<i>Władysław MAKARSKI</i> ONOMASTYCZNO-OSADNICZY OBRAZ REGIONU SKOLEGO W ŚWIETLE PEWNEGO DOKUMENTU Z KOŃCA XIV WIEKU	59
<i>Леонтій ВОЙТОВИЧ</i> ДО ВОЛИНСЬКОГО ЛІТОПИСАННЯ	70
<i>Леонід ТИМОШЕНКО</i> БЕРЕСТЕЙСЬКІ СОБОРИ У ЖОВТНІ 1596 р.: ІСТОРИОГРАФІЧНИЙ ДОСВІД	77
<i>Наталія ТУРМИС</i> ПИТАННЯ ТЕОРІЇ ТА ПРАКТИКИ УКРАЇНСЬКОЇ НУМІЗМАТИКИ: ГЕНЕЗА ТА РЕТРОСПЕКТИВИ	94
<i>Сергій СЕРЯКОВ</i> ВИКЛАДАЧІ МІСЦЕВОГО ПОХОДЖЕННЯ В ЄЗУЇТСЬКИХ ШКОЛАХ ГАЛИЧИНИ ВПРОДОВЖ 1648-1675 рр.	119
<i>Ігор СМУТОК</i> РІД КОМАРНИЦЬКИХ НАПРИКІНЦІ XV – НА ПОЧАТКУ XVII ст.: СПРОБА ГЕНЕАЛОГІЧНОЇ РЕКОНСТРУКЦІЇ	127
<i>Оксана РУДА</i> ВИСВІТЛЕННЯ ПРОБЛЕМАТИКИ ЛЮБЛІНСЬКОЇ УНІЇ 1569 р. У ПРАЦЯХ КРАКІВСЬКИХ ІСТОРИКІВ ЗЛАМУ XIX–XX ст.	146
<i>Дмитро ВИРСЬКИЙ</i> У БОРНІ З КОЗАЦЬКОЮ ФОРТУНОЮ (СПЕЦИФІКА ОДНОГО ЛІТЕРАТУРНОГО ОБРАЗУ “ГЕТЬМАНСЬКОГО ПОДВИГУ” С.ЖОЛКЕВСЬКОГО У ВІЙНІ З С.НАЛИВАЙКОМ)	156
<i>Сергій ГОРІН</i> НЕВІДОМІ ВОЛИНСЬКІ МОНАСТИРІ XVI – ПЕРШОЇ ПОЛОВИНИ XVII СТОРІЧЧЯ	164
<i>Петро КУЛАКОВСЬКИЙ</i> ДОРОГИ Й ВОДНІ ШЛЯХИ НА ЧЕРНІГОВО-СІВЕРЩИНІ В ПЕРШІЙ ПОЛОВИНІ XVII СТОЛІТТЯ	174

<i>Михайло КРІЛЬ</i> СУСПІЛЬНО-ПОЛІТИЧНІ ПРОЦЕСИ НА СТАРОСАМБІРЩИНІ (XV – друга третина XVIII ст.)	184
<i>Ярослав ІСАЄВИЧ</i> ДРОГОБИЧ У XVII–XVIII ст.: З ДЖЕРЕЛ ПРО ПОБУТ І КУЛЬТУРУ МІСЬКОГО НАСЕЛЕННЯ	198
<i>Юрій СТЕЦИК</i> ВАСИЛІАНСЬКИЙ МОНАСТІР УСПЕННЯ ПРЕСВЯТОЇ БОГОРОДИЦІ В БІЛИНІ ВЕЛИКІЙ (XVII – XVIII ст.)	208
<i>Мирослава КЕРИК</i> МИТЦІ У СОЦІАЛЬНІЙ СТРУКТУРІ МІСТА ДРОГОБИЧА У XVIII ст.: ПОРІВНЯЛЬНИЙ АНАЛІЗ ЗА МАЙНОВИМ СТАНОМ	219
<i>Мар'яна ДОЛИНСЬКА</i> ГОРОНИМИ НА ТЕРИТОРІЯХ КОЛИШНІХ МІСЬКИХ СІЛ ЛЬВОВА	229
<i>Володимир ПЕРЕРВА</i> РОСІЙСЬКІ ІМПЕРАТОРИ ТА ПРОВІНЦІЙНЕ ЖИТТЯ КИЇВСЬКОЇ МИТРОПОЛІЇ XIX ст.	236
<i>Світлана БІЛА</i> УНІЙНІ ПРОЦЕСИ В ПЕРЕМИШЛЬСЬКІЙ ЄПАРХІЇ В УКРАЇНСЬКІЙ ІСТОРІОГРАФІЇ ДРУГОЇ ПОЛОВИНИ XIX – ПОЧАТКУ XX ст.	247
<i>Віталій ТЕЛЬВАК</i> ДРОГОБИЦЬКИЙ НАУКОВИЙ ГУРТOK ІСТОРИЧНОГО ТОВАРИСТВА У ЛЬВОВІ	256
<i>Валентина ЛОСЬ</i> РЕЛІГІЙНЕ ЖИТТЯ ВІРНИХ: ОСОБЛИВОСТІ ВИКОНАННЯ РЕЛІГІЙНИХ ПРАКТИК УНІАТСЬКИМ НАСЕЛЕННЯМ ПРАВОБЕРЕЖНОЇ УКРАЇНИ (перша половина XIX ст.)	264
<i>Іван МОНОЛАТІЙ</i> ЕТНОНАЦІОНАЛЬНІ СПІЛЬНОТИ У КОНТЕКСТІ СОЦІАЛЬНОЇ ІСТОРІЇ ГАЛИЧИНИ (1867 – 1914 рр.)	273
<i>Віталій ТЕЛЬВАК</i> ОРГАНІЗАЦІЯ ТА ДІЯЛЬНІСТЬ КРАКІВСЬКОГО КОЛА ІСТОРИЧНОГО ТОВАРИСТВА У ЛЬВОВІ (до 1918 року)	285
<i>Алла КИРИДОН</i> ПРИЧИНИ РОЗКОЛІВ В УКРАЇНСЬКОМУ ПРАВОСЛАВ'І (1920-і роки)	294
<i>Людмила МАТЮШКО</i> „ОБРАЗ ТАЛЕРГОФА” В ЗАХІДНО-УКРАЇНСЬКІЙ ПРЕСІ МІЖВОЄННОГО ПЕРІОДУ	308
<i>Stanisława BONUSIAK</i> DEKANAT DRONOWYCKI WYZNANIA RZYMSKO-KATOLICKIEGO W OKRESIE MIĘDZYWOJENNYM	317
<i>Лідія ТИМІШ</i> В'ЯЧЕСЛАВ ЗАЇКИН – ІСТОРИК ЦЕРКВИ	321
<i>Вікторія ТЕЛЬВАК</i> НАУКОВА СПАДЩИНА МИХАЙЛА МАКСИМОВИЧА В ІСТОРІОГРАФІЧНІЙ ТВОРЧОСТІ МИХАЙЛА ГРУШЕВСЬКОГО	331

<i>Лідія ЛАЗУРКО</i> УКРАЇНСЬКА ПРОБЛЕМАТИКА НА СТОРІНКАХ ЖУРНАЛУ “KWARTALNIK HISTORYCZNY” У МІЖВОЄННИЙ ПЕРІОД	338
<i>Михайло СЕНЬКІВ</i> МОЛОЧАРСЬКА КООПЕРАЦІЯ У СХІДНІЙ ГАЛИЧИНІ 1921-1939 рр.	351
<i>Володимир Пащенко</i> ОПТИМІСТИЧНА ТРАГЕДІЯ, АБО ДОЛЯ ЄПИСКОПА ТЕОДОРА РОМЖИ В ТОТАЛІТАРНІЙ ДЕРЖАВІ	358
<i>Петро СІРЕДЖУК</i> НІМЕЦЬКО-УКРАЇНСЬКІ ВЗАЄМИНИ У СХІДНІЙ ГАЛИЧИНІ ХХ ст.	373
<i>Ewa Bonusiak</i> PRAWNE PODSTAWY POWSTANIA I FUNKCJONOWANIA PRZEMYSŁU GAZU ZIEMNEGO W POLSCE DO 1939 ROKU ZE SZCZEGÓLNYM UWZGLĘDNIENIEM OKRĘGU DROHOBUYSKIEGO	384
<i>Włodzimierz Bonusiak</i> DROHOBUYSKI OKRĘG NAFTOWY DO 1944 r.	389
<i>Grzegorz Bonusiak</i> UDZIAŁ PRACOWNIKÓW PRZEMYSŁU NAFTOWEGO W POLSKIM RUCHU NIEPODLEGŁOŚCIOWYM, POLITYCZNYM I ZWIĄZKOWYM DO 1944 ROKU	394
<i>Ігор Скоциляс</i> СУЧАСНИЙ СТАН УКРАЇНСЬКОЇ ІСТОРИОГРАФІЇ ТА ПЕРСПЕКТИВИ СТУДІЮВАННЯ КИЄВОХРИСТІЯНСЬКОЇ ТРАДИЦІЇ	401

ДОКУМЕНТИ ТА МАТЕРІАЛИ

<i>Леонід ТИМОШЕНКО</i> НОВІ ДЖЕРЕЛЬНІ СВДЧЕННЯ ПРО ГЕРБ ДРОГОБИЧА	414
<i>Андрій ГРЕЧИЛО</i> СИМВОЛИ ДРОГОБИЦЬКОГО РАЙОНУ	424
<i>Ірина ЗАМОСТЯНИК</i> ПРОТОКОЛИ СУДОВОГО ПРОЦЕСУ ЛЬВІВСЬКОГО СТОЛЯРА ЯНА ГАВЛОВИЧА ЯК ДЖЕРЕЛО ДО ВИВЧЕННЯ МАТЕРІАЛЬНОЇ ТА ЗВИЧАЄВОЇ КУЛЬТУРИ ПОЧАТКУ XVII ст.	430
<i>Леонід ТИМОШЕНКО</i> РУКОПИСНА КНИГА БРАТСТВА ДРОГОБИЦЬКОЇ ЦЕРКВИ ВОЗДВИЖЕННЯ ЧЕСНОГО ХРЕСТА (XVII – початок XIX ст.)	445
<i>Володимир АЛЕКСАНДРОВИЧ</i> РОДОВІД ТА РОДИНА КИЇВСЬКОГО ГРЕКО-КАТОЛИЦЬКОГО ОФІЦІАЛА МИХАЙЛА ПРИЙМОВИЧА (епізод з історії львівського духовенства XVIII століття)	456
<i>Леся СМУТОК</i> ПОІМЕННИЙ ПЕРЕПИС ЄВРЕЙСЬКОГО НАСЕЛЕННЯ НОВОГО САМБОРА 1764 р.	462
<i>Михайло ДОВБИЩЕНКО</i> БОРОТЬБА ПРИРЕЧЕНИХ: УНІАТИ ВОЛИНИ В ЧАСИ ПРАВЛІННЯ ІМПЕРАТОРА ПАВЛА I (за матеріалами Державного архіву Волинської області)	473

<i>Ірина СКОЧИЛЯС</i> ПАРАФІЯЛЬНІ ПЕЧАТКИ ДРОГОБИЦЬКО-САМБІРСЬКОГО РЕГІОНУ КІНЦЯ XVIII – ПОЧАТКУ XX ст.	495
<i>Петро СОВ'ЯК</i> СІМЕЙНА РЕЛІКВІЯ РОДИНИ СОВ'ЯКІВ З СЕЛА ЛІШНЯ БІЛЯ ДРОГОБИЧА.....	505
<i>Віталій ТЕЛЬВАК</i> ЛИСТИ МИХАЙЛА ГРУШЕВСЬКОГО У КРАКІВСЬКИХ АРХІВАХ	511
<i>Роман МНИХ</i> ЛІТЕРАТУРНІ І ПАРАЛІТЕРАТУРНІ ДЖЕРЕЛА ДО ІСТОРІЇ ЄВРЕЇВ ДРОГОБИЧА	515
<i>Віктор ЛІШНЯНСЬКИЙ, Олег ШАЛАТА</i> СПОГАДИ АМЕРИКАНСЬКОГО ЛЬОТЧИКА ПРО БОМБАРДУВАННЯ ДРОГОБИЧА В 1944 р.	527

ОГЛЯДИ ТА РЕЦЕНЗІЇ

<i>Віталій ТЕЛЬВАК</i> ОГЛЯД НОВИХ ВИДАНЬ УКРАЇНСЬКОГО ІСТОРИЧНОГО ТОВАРИСТВА	540
<i>Віталій МАСНЕНКО</i> НАЙПОВНІШИЙ ОГЛЯД УКРАЇНСЬКОЇ ІСТОРІОГРАФІЇ У КООРДИНАТАХ НАЦІОНАЛЬНОЇ ПАРАДИГМИ Калакура Я.С. Українська історіографія: Курс лекцій. – К.: Генеза, 2004. – 496 с.	544
<i>Наталія ПЕТРУШАК</i> “ПЛЮСИ” ТА “МІНУСИ” ПЕРШОГО МОНОГРАФІЧНОГО ДОСЛІДЖЕННЯ ТВОРЧОСТІ АВТОРА ІКОН ІЗ ДРОГОБИЧЧИНИ КІНЦЯ XVI – ПЕРШОЇ ТРЕТИНИ XVII СТ. Скоп Лев. Маляр ікони “Богоматір-Одигітрія” з Мражниці (Українські іконописці). – Львів: Логос, 2004. – 256 с., 150 іл.	548
<i>Леонід ТИМОШЕНКО</i> Капраль Мирон. Національні громади Львова XVI-XVIII ст. (соціально-правові взаємини). – Львів: Літературна агенція “Піраміда”, 2003. – 440 с.	553
<i>Леонід ТИМОШЕНКО</i> Cieślak S., SJ. Marcin Laterna SJ (1552-1598) działacz kontrreformacyjny. – Kraków: Wydawnictwo WAM, 2003. – 400s. (Studia i materiały do dziejów jezuitów polskich. – T.12)	556
<i>Володимир АЛЕКСАНДРОВИЧ</i> Jakub Sito. Thomas Hutter (1696–1745) rzeźbiarz późnego baroku. – Warszawa; Przemysł, 2001. – 329 s. + 218 il.	559
<i>Світлана БІЛА</i> Скочилияс Ігор. Генеральні візитації Київської унійної митрополії XVII-XVIII століть: Львівсько-Галицько-Кам'янецька єпархія. – Т.2: Протоколи генеральних візитацій. – Львів: Видавництво Українського Католицького Університету, 2004. – ccviii+512 с.	565
<i>Ігор СМУТОК</i> Гайда Ю.І., Шуптар В.Д. Турківщина: історія населених пунктів. Монографічний опис. – Ужгород: Патент, 2002. – 604 с. іл.	569

<i>Андрій ПЕТРИК</i> Старосамбірщина – III: Альманах. – Старий Самбір – Львів: Місіонер, 2004. – 568 с.: Прикарпатська Асоціація Розвитку Краю	570
<i>Віра МЕНЬОК</i> БРУНО ШУЛЬЦ „КНИГА ЛИСТІВ”: “НЕВРЯТОВАНИЙ” БРУНО ЄЖИ ФІЦОВСЬКОГО	575
<i>Андрій ПЕТРИК</i> Копистинський О.Р., Миць О.В., Попович С.С. На варті краю нафти і здоров'я. З історії пожежництва Борислава, Дрогобича та Трускавця. – Львів: СПОЛЛОМ, 2004. – 202 с.	595
<i>Володимир ГАЛИК</i> ФРАНКІАНА ГАННИ ГРОМ	599

ХРОНІКА ТА ІНФОРМАЦІЯ

<i>Василь ПЕТРИК</i> ПАМ'ЯТІ МИХАЙЛА ФЕДОРОВИЧА РОЖКА	604
ВИБРАНІ ПРАЦІ М.Ф.РОЖКА (<i>Упорядкував Андрій Петрик</i>)	605
<i>Роман МАРУНЧАК</i> УКРАЇНСЬКО-ПОЛЬСЬКІ ДОСЛІДЖЕННЯ ДРОГОБИЧА	607
<i>Володимир ГАЛИК</i> ІНФОРМАЦІЯ ПРО ЗАХИСТ КАНДИДАТСЬКИХ ДИСЕРТАЦІЙ ВИКЛАДАЧІВ ТА СПІВРОБІТНИКІВ ІСТОРИЧНОГО ФАКУЛЬТЕТУ ДДПУ ІМЕНІ ІВАНА ФРАНКА ЗА ПЕРІОД 1997-2004 рр.	609
<i>Відомості про авторів</i>	613

ПРОТОКОЛИ СУДОВОГО ПРОЦЕСУ
ЛЬВІВСЬКОГО СТОЛЯРА ЯНА ҐАВЛОВИЧА
ЯК ДЖЕРЕЛО ДО ВИВЧЕННЯ МАТЕРІАЛЬНОЇ
ТА ЗВИЧАЄВОЇ КУЛЬТУРИ ПОЧАТКУ XVII ст.

Ще в XVI ст. Львів постає як найбільше місто, де існувала справжня “міська культура” – культура відкритого типу: поліетнічна, поліконфесійна зорієнтована на сприйняття зовнішніх впливів. Відбувався інтенсивний вплив людності, яка надзвичайно швидко схилилася до певних місцевих форм¹. Останні два десятиліття XVI і початок XVII ст. позначені чималим ростом активності українського середовища. Особливого розквіту досягають церковні братства, які виходять на провідні позиції в громадсько-політичному та культурному житті міського населення, професійні об’єднання ремісників, крамарів². Усе ще малодослідженим залишається середовище львівського міщанства, яке з відстані декількох століть постає у складному багатоплановому переплетенні різних аспектів його повсякденної історії. Уявлення про нього й досі, назагал, визначаються понад столітньої давності студією Владислава Лозинського³,

Цікавою і багатогранною, зокрема, є матеріальна та звичаєва культура тогочасного львівського міщанства, що незаслужено мало привертала увагу дослідників. Основним джерелом до вивчення матеріальної і звичаєвої культури цього періоду є міські актові книги. У протоколах судових процесів, інвентарях і тестаментях, уписаних до міських актових книг, збереглися цінні відомості про побутову культуру, житлове будівництво, облаштування житла, одяг, різні аспекти звичаєвої культури. Тут багаті міські архівні фонди зберігають чимало невикористаних унікальних джерельних свідчень. До них, зокрема, належать протоколи судового процесу львівського столяра Яна Ґавловича зі своєю матір’ю та вітчимою. Документи віднайдено в актовій книзі Ради м. Львова за 1621 р.⁴

Я. Ґавлович був сином візника Ґавла і Софії. Після смерті Ґавла Софія вийшла заміж вдруге за Матіса Вербицького. Коли Ян підріс і, створивши свою сім’ю, став самостійним господарем, через деякий час у родині почалися взаємні претензії щодо розподілу майна. Я. Ґавлович претендував на спадок, а оскільки мати вийшла заміж удруге, то виходило так, що він зазіхав на майно вітчима. Через те мати та її другий чоловік подали позов на Я. Ґавловича. Дуже докладний перелік витрат на його виховання, навчання і утримання фіксує надзвичайно цікаві сторони матеріальної, побутової і звичаєвої культури тогочасного львівського міщанства ремісничого середовища. Тому аналіз цих відомостей, що стосуються різних аспектів повсякденного життя львівської міщанської родини скромних достатків, здатний відкрити чимало цікавих сторінок повсякденного життя міста на прикладі найменшої ланки його структури, якою була родина Ґавлів-Вербицьких.

Збережені в архівних записах документальні відомості вдається розглянути у декількох взаємопов’язаних аспектах. Хронологічно найдавнішим із них є відомості про господарство візника Ґавла, що було дуже скромним. Він мав город на Калічій

горі* з хатою, які після смерті чоловіка вдова продала. Слід зауважити, що поля, городи, сади й пасовиська були значною опорою для міщан, бо ремесло та торгівля могли прогнати далеко не завжди⁵. Після смерті першого чоловіка, Софії залишилось також шість коней із двома возами. Уже будучи вдовою, вона продала всіх коней і віз, інший віз через недогляд зігнів. За одного з коней разом із сідлом мати Яна одержала 19,15 злотих, двох коней продала за 15 злотих, ще двох віддала братові покійного – Урбанові за 12,6 злотих, які він так і не заплатив, шостого коня – кульгавого й сліпого – купили за 4 злоті⁶. Були в їхньому господарстві й дві корови, яких також продано⁷.

Коли Софія виходила заміж удруге, на обійсті не було нічого збудованого повністю, а лише каркас й одна викінчена кімната, також – недобудований хлів⁸. М. Вербицький стверджував, що до того, як він одружився із Софією, в кімнаті не було навіть лавок⁹. Тому не дивно, що новому господареві довелося чимало попрацювати над впорядкуванням розладнаного господарства. М. Вербицький завершив будівництво власним коштом: у будинку спорудив дві кімнати з димарем, збудував льох, крім того, закінчив хлів. На спорудження комори і сіней він витратив 32 злоті та заплатив 12 злотих теслі за цю роботу, за будівництво двох кімнат з димарем дав теслі 10 злотих, дерево до них обійшлося в 30 злотих. На фундаменти в кімнатах та ліплення двох печей пішло 8 злотих. У тому ж будинку новий господар збудував льох, на який витратив 56 злотих. Після пожежі задньої сторони будинку М. Вербицький заплатив за ремонт льоху 6 злотих, за ліплення стін – 80 грошів, покрив дах, поставив віконниці із завісами, що обійшлося в 1,8 злотого. У будинку встановлено 13 дверей до кімнат, комор, „на сходи”, на горище де знаходилось сіно і „де був овес”, на замки разом із завісами до дверей пішло ще 6 злотих¹⁰. Усе це обійшлося в 700 злотих і два коні, яких він продав за 80 злотих. Крім того, М. Вербицький купив шафу з двома замками, поставив волоську піч, на що дав 5 злотих¹¹. Житлова забудова тоді, здебільшого, була дерев'яною, до нашого часу не збереглася. Тому писемні згадки залишаються чи не єдиним джерелом, з якого можна довідатися про помешкання міщан.

Зважаючи на те, що середня вартість коня на той час складала 15 – 20 злотих, а корови – 7 злотих¹², сума, витрачена на будівництво, навіть при тому, що вона могла бути перебільшеною, – чимала. Фігуранти справи не були заможними, особливо в той період, коли Софія залишалася вдовою. Коли взяти це все до уваги, то зрозуміло, чому так сумлінно підраховували свої витрати позивачі.

Їхній майновий рівень дуже добре демонструють речі домашнього вжитку. Серед них чотири олов'яні тарілки, три олов'яні миски, дві мідні миски, горщик, „півгорнець”, два килими, які продали за 7 злотих¹³. Видно, килими були не з дорогих, оскільки турецький, не новий, коштував тоді близько 30 злотих¹⁴. Оскільки документ містить переважно свідчення про витрати на Я. Гавловича і спорудження будинку, на частину якого претендував також він, можна припустити, що відомості про декотрі речі, щодо яких не було суперечки, могли бути пропущені, як, наприклад, скрині, в яких зберігали одяг. Вони були найпопулярнішими з меблів того часу, особливо серед міщанства¹⁵.

Цікавим є перелік витрат на тканину й одяг, придбані для Я. Гавловича. Зокрема, йому купили жупан із чеського сукна за 4 злоті. Коли він пішов на навчання, йому справили жупан „каразийовий”, який коштував 7 злотих, магерку за 8 грошів, делію лазурову підшиту „каразією” за 8 злотих, лазуровий „фалендишовий” жупан за 8 злотих,

* Передміська дільниця Львова на схилах пагорба, де знаходиться цитадель, – від нинішньої вулиці Івана Франка.

шапку-ковпак „фалендишову”, підшиту соболями, за 4 злоті¹⁶, а також 5 сорочок. Після повернення із “мандрівки” Яну придбали „брунатний” жупан, зелену делію, підшиту китайкою, за 14 злотих¹⁷. Перед одруженням Я. Гавловичу купили пару одяг – доломан „фалендишовий” лазуровий зі срібними гудзиками, лазурову делію також зі срібними гудзиками і „чапашкою до запинання” за 27 злотих, дві пари черевиків, які коштували 2 злоті, і магерку за 17 грошів¹⁸. З одягу також згадується блакитна одежа, яку Софія дала своєму синові, щоб той її перешив, вбрання сукняне, заставлене в жида, яке чоловік Софії викупив і перешив для Яна. Крім того, – кожух і замшове вбрання, що послужило оплатою челядникам за їхню роботу¹⁹.

Як бачимо, куплений Я. Гавловичу одяг переважно був із дешевших, як повсякденний, окрім весільного вбрання, яке, назагал, вибирали з дорожчої тканини і гарніше оздоблювали. Значимо, що краще весільне вбрання коштувало на той час набагато дорожче, – зокрема, за китайковий каптан треба було заплатити 46,6 злотого²⁰. Жупан із взористої китайки коштував 83 злоті, кунтуш із французького сукна з обшиттям по швах – 180 злотих, соболева шапка – 40 злотих²¹. До дорогих матеріалів належала й тонка лляна тканина²². Коли говорити про щоденний чоловічий одяг, на нього потрібно було витратити приблизно 16 злотих. За ці гроші можна було придбати каптан, сукняне вбрання, чоботи і пояс²³. Верхній одяг інколи обшивали соболим хутром або хутром лисиці і підперезували поясом. Пояси могли бути шовковими, срібними й позолоченими, але їх могли дозволити собі хіба що заможніші міщани. Наприклад, шовковий пояс коштував 18 злотих²⁴, а пояс срібний, позолочений, у якому було чотири гривні, коштував 50 злотих²⁵.

На сторінках протоколів судового процесу знаходимо цінні відомості й про цехові звичаї столярів. Документ містить дуже докладний опис витрат на навчання в цеху столярів. Цехи контролювали якість своїх виробів і підтримували високі ціни на свою продукцію. Вони здійснювали жорстку боротьбу з партачами, оскільки ті продавали не дуже якісні вироби, проте за нижчою ціною. Цехи не дозволяли партачам продавати свою продукцію, а за порушення заборони передбачалися судові покарання²⁶. Тому батьки намагалися віддавати своїх дітей вчитися ремесла до цеху. Як зазначається в протоколі, спочатку Ян мав „визволитися”. Акт визволення полягав у заміні учня на товариша²⁷. Після закінчення терміну учнівства здійснювалися обрядові дії, які фіксували посвячення учня в товариші (підмайстри). У даному випадку малося на увазі визволення, звільнення індивіда від його попереднього соціального становища і статусу, коли він ще не вважався власне ремісником. Якщо учня ще не визнавали ремісником, то підмайстра, який опанував усі етапи виробничого процесу і мав статус ремісника, в якійсь мірі вже визнавали рівним майстрам. Про це свідчить і використання слова „товариш” для позначення підмайстрів²⁸. При визволенні, за цеховим звичаєм, потрібно було справити „коляцію”, що обійшлося батькам Яна в 4 злоті. Ян казав також придбати „вінки” „панам товаришам” за 12 грошів²⁹. Принагідно відзначимо, що ремеслу вчилися від двох до чотирьох років. Наприклад, вчитися на маляра у львівському цеху потрібно було 4 роки³⁰, в цеху кушнірів вчили 2 роки³¹, а в цеху перемишльських золотарів, малярів і ливарників – 3 роки³².

Щоб підготувати кваліфікованого ремісника, цехи змушували товаришів після навчання відбувати мандрівку в інше місто, щоб ті набиралися досвіду і вдосконалювали свою майстерність. Перебуваючи в іншому місті, кандидат не мав партачити, а повинен був працювати під наглядом майстра й ретельно виконувати його вказівки. Жоден товариш не мав права виготовляти готові вироби, аж поки не визволився і не

повернувся з мандрівки. Тривалість мандрівки була різною. Так, львівський цех кушнірів відправляв товаришів у мандрівку на 4 роки³³, цех золотарів, малярів і ливарників у Перемишлі – на 3 роки³⁴. У той час було поширеним відбувати дві мандрівки, як це робив Я. Гавлович. Про дві мандрівки згадував і львівський міщанин Петро Кунащак, який віддав свого сина на навчання до цеху кушнірів³⁵. Кожна з них супроводжувалася певними витратами, які лягали на плечі батьків. Так, із першої мандрівки Яна для вдосконалення майстерності до Перемишля, віднотовано видаток у 3 злоті³⁶. До Перемишля найняли візника, який відвіз Яна за 1 злотий і півмірок вівса. Коли Я. Гавлович був у Ярославлі, відбуваючи мандрівку, то витратив 20 грошів, а крім того, 22 гроші дав за „глумачок”. Звідти він писав додому, прохаючи прислати йому сиру, мати надіслала п’ять „мандриків” по 5 грошів, а також 3 сорочки³⁷.

Ще однією умовою, за якою приймали до цеху, було обов’язкове придбання зброї коштом претендента. Зброя слугувала для захисту міста при небезпеці³⁸. Батьки купили Янові коротку рушницю за 4 злоті й корд за 2 злоті³⁹. У деяких цехах при вступі вимагали також давати свічки. Члени цехів та інших корпорацій інколи одягали святковий одяг, відмінний у кожного об’єднання, несли прапори, геральдичні знаки, різноколірні свічки великих розмірів („ставники”)⁴⁰.

Після повернення з мандрівки Я. Гавлович почав старатися про прийняття до цеху, його мати ходила з „поважними” людьми просити за нього. Видно, син мав злий характер, бо наказав їй із тими людьми не розмовляти, а сам удавав, що в цех мав заплатити 20–30 злотих, чим дуже роздратував матір, бо, за її словами, можна було заплатити менше. За те, що Ян перед мандрівкою до кінця не „визволився”, заплатили 6 злотих штрафу до цеху. Коли його викликали до цеху, мати дала 8 злотих⁴¹. Після мандрівки всі охочі вступити до цеху повинні були дати перший грошовий внесок. У випадку Я. Гавловича він становив 30 злотих. Складається враження, що внесок львівських столярів не був чітко визначеним, оскільки мати вважала, що можна було заплатити менше. Близько 30 злотих складали перші внески і в інших цехах. Наприклад, до кушнірського цеху в середині XVII ст. треба було дати 37 злотих і 24 гроші⁴². Крім того, батьки сплатили до цеху і дві копи „вступного” – 30 злотих, що також було цеховим звичаєм. На столярський інструмент витрачено 17 злотих, на залізний інструмент ковалеві з Сихова – 1,6 злотового, а також купили Янові рубанок за 1 злотий⁴³.

Претендент повинен був виготовити шедевр, що був повноцінним виробом чи виробами даного ремесла⁴⁴. Коли Я. Гавловичу на прохання матері та вітчима дозволили виготовляти „шедевр”, вони купили дерева за 7,12 злотового. Коли дерево вимірювали, батьки частували майстрів, що обійшлося в два злоті. Мати з вітчимою також купили подарунок столярам за 3 злоті, щоб ті „були ласкаві” до їхнього сина. Півроку Ян виготовляв вироби і не мав власних грошей; у той період мати витратила на нього близько 40 злотих. Його часто навідували товариші з цеху, на яких витрачено ще 12 злотих⁴⁵.

Цікавим є ще один цеховий звичай, описаний на сторінках протоколів судового процесу. За ним, коли потрібно було віддавати готові вироби, охочі увійти до цеху справляли вечерю для всіх майстрів. Вона обійшлася в 10 злотих. Крім того, столярі запросили його знову до міста, де він частував їх мальмазією, на яку витратили 3 злоті. Потім ті ж столярі запросили Яна до себе, де він частував їх у „пана Кави” вином, на яке мати дала 3,15 злотового, крім того, на м’ясо 15 грошів, мед – 1,17 злотового⁴⁶. Як бачимо, ці регулярні частування коштували чималих грошей. Виставляючи їжу і вино, Ян входив до цехового колективу. Видно, він дуже радів з того приводу, оскільки святкувати не переставав і після цього. Святкував так гучно, що порубав мідний горнець,

коли пив з економом єпископа, за який батьки заплатили 1 злотий, порубав маґерку гайдукові і зламав шаблю єпископському економові. Батьки змушені були відшкодувати збитки, дали за завдану шкоду 1,20 злотового⁴⁷.

Поряд із коштами на навчання мати зазначала і видатки на весілля. Крім витрат на весільні шати, в документі описуються і весільні звичаї. Шлюб як акт створення нової сім'ї юридично санкціонувався церковним вінчанням і відповідними записами в актах церковної влади. Але в народному побуті стійко збереглися й діяли також давні традиційні форми укладання шлюбу. До них належала і церемонія заручин з відповідною атрибутикою і знаковим виразом згоди на одруження. На заручини батьки найняли музикантів, яким заплатили 1,5 злотового, купили меду для гостей, який обійшовся в 1 злотий і 10 грошів. Молодим також було заведено давати мед, за нього мати заплатила 20 грошів. Софія і М. Вербицький дали синові для нареченої перстень із червоним каменем, який коштував щонайменше 1 злотий⁴⁸. Цікавим є те, що на заручинах хлопець дарував дівчині перстень з червоним каменем. Зокрема, Теодор Кунашак на заручинах подарував своїй майбутній дружині перстень з рубіном за 60 злотих⁴⁹. Під час „зальотів” Ян купував різні подарунки, на які батьки витратили 20 злотих, хоч, на думку матері, достатньо було дати за них 14 злотих⁵⁰. Сама шлюбна церемонія обійшлася батькам в 24 гроші. Музикам, які грали на весіллі, заплатили 3,15 злотового. На гвіздки, щоб прибити килими, мати з вітчимом дали 9 грошів⁵¹. Килимами прикрашали стіни кімнати, де відбувалося весілля. Крім того, столярі приходили до хати „вінчувати” молодих, коли ті переселилися на власне господарство, при цьому їх теж пригощали вином. На весіллі частували не тільки вином, але й пивом, привезеним із Перемишля, яке обійшлося батькам в 15 грошів⁵². Крім вина й пива, на весіллях частували також горілкою⁵³. Батьки Яна подарували молодим до шлюбу 40 злотих⁵⁴. Оскільки син умів влізати в неприємності, – згадаємо хоча б посічені маґерку і шаблю, – то і цього разу не обійшлося без клопотів. Батьки змушені були дати шляхтичеві 5 злотих, бо останній мав „труднощі” через Яна.

Після весілля Я.Гавлович разом із дружиною переїхав у садибу „Млековську”, обіцяючи сплачувати чинш матері з вітчимом, як платили інші мешканці – 30 злотих, оскільки лише за цією умовою батьки дали згоду на проживання. Але син не лише не платив чиншу, але й брав його з інших мешканців будинку для себе⁵⁵. Крім того, до нової оселі „вінчувати” молодих приходили цехові товариші, при цьому їх теж пригощали вином за батьківські гроші.

На особливу увагу заслуговують і сімейні відносини, яскраво відображені на прикладі даної судової справи. Як свідчать тогочасні документи, в реальному житті у колі сім'ї українська жінка займала порівняно високе і навіть самостійне становище⁵⁶. Особливе місце у звичаєвому праві відводилося вдові. Вона вільно розпоряджалася не тільки своїм приданим, а й усім майном чоловіка, що залишилося після його смерті⁵⁷. Така ж ситуація і з матір'ю Яна. Будучи вдовою, вона вільно розпоряджалася майном, могла його продавати. Жінки нарівні з чоловіками могли свідчити в суді. Так, коли Софія вийшла заміж удруге, вона на рівних із своїм другим чоловіком М. Вербицьким свідчила в суді.

Отже, у докладному переліку витрат на виховання, навчання і утримання Яна, попутно зафіксовано надзвичайно цікаві сторони матеріальної, побутової і звичаєвої культури львівського міщанства, ремісничого середовища. На його сторінках з'явилися свідчення про тогочасне житлове забудову у Львові. У зв'язку з тим, що вона була дерев'яною, відомості про міське житло XVII ст. нині можна черпати переважно з писемних джерел. У протоколах судового процесу згадується і предмети, які перебували

в домашньому вжитку міщан. На увагу заслуговує перелік витрат на тканини і одяг, куплені для Я. Гавловича. У цьому контексті цікавим є докладний опис весільного одягу. Не менш цікавими є відомості про цехові звичаї столярів. У документі зазначаються також і деякі весільні звичаї, зокрема – заручини, приготування до весілля, частування. Насвітлюються стосунки в сім'ї Яна, становище вдови. Таким чином, протоколи судового процесу львівського столяра Я. Гавловича є цінним джерелом для вивчення матеріальної і звичаєвої культури львівського міщанства початку XVII століття.

¹ Łoziński W. Złotnictwo lwowskie w dawnych wiekach 1384–1640. – Lwów, 1889. – S. 7; Капраль М. Демографія Львова XV – першої половини XVI ст. // Львів. Історичні нариси. – Львів, 1996. – С. 73–75.

² Ісаєвич Я. Братства та їх роль у розвитку української культури XVI–XVIII ст. – Львів, 1996. – С. 16, 22; його ж. Львівське Успенське братство, його школа і друкарня // Львів. Історичні нариси. – Львів, 1996. – С. 83; Паславський І. Суспільно-політична діяльність Львівського братства кінця XVI – першої половини XVII ст. в оцінці української історіографії // Успенське братство і його роль в українському національно-культурному відродженні. – Львів, 1996. – С. 43–51.

³ Łoziński W. Patrycyat i mieszczaństwo lwowskie w XVI–XVII wieku. – Lwów, 1890.

⁴ Центральний державний історичний архів України у Львові (надалі – ЦДІА України у Львові). – Ф. 52. (Магістрат міста Львова). – Оп. 2. – Спр. 36. – С. 615–621, 632–633, 638–642.

⁵ Войтович Л. Міське право й економіка // Історія української культури: У 5 т. – К., 2001. – Т. 2: Українська культура XIII – першої половини XVII століть. – С. 166.

⁶ ЦДІА України у Львові. – Ф. 52. – Оп. 2. – Спр. 36. – С. 620.

⁷ Там само. – С. 633.

⁸ Там само. – С. 639.

⁹ Там само.

¹⁰ Там само. – С. 640.

¹¹ Там само. – С. 639–641.

¹² Там само. – С. 620–621.

¹³ Там само.

¹⁴ Łoziński W. Patrycyat... – S. 276.

¹⁵ Ibid. – S. 274.

¹⁶ ЦДІА України у Львові – Ф. 52 – Оп. 2. – Спр. 36. – С. 616.

¹⁷ Там само.

¹⁸ Там само.

¹⁹ Там само. – С. 620.

²⁰ Łoziński W. Patrycyat... – S. 276.

²¹ Ibid. – S. 281.

²² Ibid. – S. 269.

²³ Ibid. – S. 279.

²⁴ Ibid. – S. 281.

²⁵ ЦДІА України у Львові. – Ф. 52. – Оп. 2 – Спр. 39. – С. 1245.

²⁶ Крип'якевич І. Історичні проходи по Львові. – Львів, 1991. – С. 32.

²⁷ Charewiczowa Ł. Lwowskie organizacje zawodowe za czasów Polski przedrozbiorowej. – Lwów, 1929. – S. 12.

- ²⁸ Балушок В. Світ середньовіччя в обрядовості українських цехових ремісників. – К., 1993. – С. 68–69.
- ²⁹ ЦДІА України у Львові. – Ф. 52. – Оп. 2. – Спр. 36. – С. 616–617.
- ³⁰ Mańkowski T. Lwowski cech malarzy w XVI i XVII wieku. – Lwów, 1936. – S. 101.
- ³¹ Łoziński W. Patrycyat... – S. 276.
- ³² Aleksandrowycz W. Statut cechu złotników, malarzy i konwisarzy przemyskich potwierdzony 6 października 1625 roku // Rocznik historyczno-archiwalny. – Przemyśl, 1997. – T. XII. – S. 9.
- ³³ Łoziński W. Patrycyat... – S. 276.
- ³⁴ Aleksandrowycz W. Statut... – S. 9.
- ³⁵ Łoziński W. Patrycyat... – S. 276.
- ³⁶ ЦДІА України у Львові. – Ф. 52. – Оп. 2. – Спр. 36. – С. 617.
- ³⁷ Там само.
- ³⁸ Там само.
- ³⁹ Там само.
- ⁴⁰ Балушок В. Святково-обрядова культура міського населення // Історія української культури... – С.172.
- ⁴¹ ЦДІА України у Львові. – Ф. 52. – Оп. 2. – Спр. 36. – С. 617.
- ⁴² Łoziński W. Patrycyat... – S.276.
- ⁴³ ЦДІА України у Львові. – Ф. 52. – Оп. 2. – Спр. 38. – С. 618.
- ⁴⁴ Балушок В. Світ... – С. 76.
- ⁴⁵ Там само. – С.617.
- ⁴⁶ Там само. – С.617–618.
- ⁴⁷ Там само. – С.618.
- ⁴⁸ ЦДІА України у Львові. – Ф.52 – Оп.2. – Спр.36. – С.618.
- ⁴⁹ Łoziński W. Patrycyat... – S.281.
- ⁵⁰ ЦДІА України у Львові. – Ф.52. – Оп.2. – Спр.36. – С.618.
- ⁵¹ Там само.
- ⁵² Там само.
- ⁵³ Łoziński W. Patrycyat.... – S.281.
- ⁵⁴ ЦДІА України у Львові. – Ф.52. – Оп.2. – Спр.36. – С.618.
- ⁵⁵ Там само.
- ⁵⁶ Ісаєвич Я., Федорів О. Сімейний побут. Становище жінки // Історія української культури... – С.142.
- ⁵⁷ Федорів О. Становище вдови. Невістка в сім'ї // Історія української культури... – С.147.

У ПОНЕДІЛОК ПІСЛЯ СВЯТОЇ ТРИЙЦІ 1621 р.¹

Matthias
Wierzbicki

Ioannes
Gawłowic

In termino responsionis per citatam partem v[ideli]cz[e]t Matthiam Wierzbicki et Zophiam coniuges ex [s]ui dilationis decreto anteriori eiusdem officij obtentae. Plenipotens partis citatae Valentinus Istikowicz responsionem suam cu[m] quinque munimentis produxit sub verborum tenore tali.

Tenor responsionis.

Pozwany Matiss Wierzbicki y Zophia, małżonkowie wtórego małżeństwa, przeciwko skardze Jana Gawłowica, pasierba y syna swego respondento, tak powiadaia. Co się tkanie pierwszego punctu skargi strony wydziału części oyczystych w stojących dobrach iako actor mianuie we trzech domach, ale pozwani powiadaia, że we dwóch domach, gdysz to actor budowanie tilne przy domu Gawłowskiem nazywa trzecim budowaniem albo raczy domem, a ono iest na iednem placu złączone z pierwszym domem, tedy pozwani nie zbraniaia się wydziału części oyczystych na actora przynależących we dwóch domach Gawłowskiem y Mlekowskim in quantum de iure competierit. Ale do posessyey tych części oyczystych pozwani, a zwłaszcza sam Matys Wierzbicki, oyczym, actora, nie prypuści, aż pierwej ten to actor odłoży przebudinki, które ieden z pozwanych, Matis Wierzbicki, ziąwszy się z matką actorową, swym własnym kosztem gmachy pewne buduiąc, czynił po śmierci niebosczyka Gawła furmana, oycza actorowego. Gdyż za żywota nieboszykowskie[go] nie było mało co budowania, tilko izba z wiązaniem domowym y z dachem, a co nad to się teraz ukazuie budowania y gmachow, **(c. 615)** tho wszystko ten to Matiss Wierzbicki swemi własnymi pieniędzmi pobudował. A dowodząc rei veritatem, że tak iest, a nie inaczy, zanoszą obductionem officiosam ex protocollo dominorum jurisfidelium euismodi aedificiorum de actu Leopoli feria secunda ante festum S[ancti] Bartholomaei apostoli anno D[omi]ni [...] n[umer]o 1, l[ite]ra A, quod ut legatur et ad actum praesentem inseratur citati proszą. A kiedy zapłaci actor pozwanym takowe przebudinki, w domu oyczystym Gawłowskiem uczynione, tedy tesz potrzeba, aby pro sorte et interesse suo zapłacił citatis parentibus suis nakłady prawne, które czynieli, prawuiąc się z matką swą, a babką actorową, Przytulina terasnieyszą, strony domu Mlekowskiego, co kosztuie do trzechset złotych mniej albo wiecey. Więcz tesz nisli do posessyey stojących dobr actor przyidzie, potrzeba aby pozwanemu Matisowi Wierzbickiemu oddał y zapłacił wprzod wydatki, ktore na nie[go] samego pozwani czynieli wedle rejestru specjalnego, który citati zanoszą et ad actum praesentem inseri petunt.

Tenor registri.

Pamięć iakośmy wiele na potrzeby Janowi Gawlikowi, synowi naszemu, wydali. Zaras po nieboszyka oycza iego śmierci daliśmy mu żupan przerobic, który był w zastawie u żyda y z talerzem cynowym w kopie, od przerobienia tego żupana g[ro]s[zy] 15. Znowu kupieliśmy mu morawskiego sukna na żupan, które nasz kosztuie y z robotą z[ł]otych 4. Na ten czas, gdy sie uczył rzemiosła, sprawieliśmy mu czerwony żupan karazyiowy, który nass kosztował z[ł]otych 7 [groszy] 8. Za magierkę g[ro]s[zy] 8. Gdy się wyzwolić

¹ 7 червня. Документ датується за попереднім записом на с. 613.

² Рік не проставлено.

miał, sprawieliśmy mu żupan lazurowy falendiszowy, kosztował z[łotych] 8. Item sprawielismy mu delią lazurową, żółtą karazyią podszytą, która kosztowała z[łotych] 8. Kołpak falendysowy, sobołczykami podszyty kosztował z[łotych] 4. Kiedy towarzyszem został, sprawielismy mu kolatiew, iako u nich iest obyczay, tą kosztowała z[łotych] 5. It[em] po oney kolatiewy przyprowadziel ich do domu, których uczta kosztowała nass z[łotych] 4 (**c. 616**). Item kupielismy wiencow p[anom] thowaryszom za groszy dwanascie, które on kazał kupować, gdzie wziąć tu wziąć, musielismy panu Janowi dla rzemiosła gwoli radzi nieradzi dogadzać. Gdy się na wędrowkę wyprawiał z[łotych] 3. Item rusniczkę krótką za z[łotych] 4. Item kord za z[łotych] 2. It[em] koszul sześć, gaci 4, chustek 6. Furmanowi, który go do Przemyśla odwiozł, złoty y pułmiarek owssa. Gdy był w Jarosławiu na wędrowce, dałem mu g[ro]s[zy] 20. Tamże w Jarosławiu za tłumoczek g[ro]s[zy] 22. Z wędrowki pisał do mnie o sery, posłałismy mu mądrykow 5 po g[ro]s[zy] 5, uczyni z[łotych] [0] [groszy] 25. Za pudło na sery g[ro]s[zy] 4. Z temi serami posłałismy chustek 4, kossuł 3. Kiedy przyszedł z wędówki, oddarł się iako lęt, sprawielismy mu żupan bronatny. Item przy tym żupanie dalismy mu delią zieloną, kitayką podszytą, która* tilko rachuiemy za złotych czternaście. Zaras przywedrowawszy, począł się o cech starać, przyszedłem z uccziwemi ludzmi, prosząc mu posrzodku, nie kazał mi s temi ludzmi wstępować y tak mię zwiodł, bo bym się był kosztu tak wielkiego nie podiał, gdysz udawał, że miał cech odprawić dwudziesztą albo trzydziestą złotych, na czymesmy się barzo omelili. Zaras na pierwszym punkcie dalismy do cechu, co wędrował, dobrze się nie wyzwoliwszy, złotych sześć. Item gdy go wezwali, dalismy z[łotych] 8. Item gdy mu za prozbą naszą pozwoleli robić sztukę, kupielismy drzewa za z[łotych] 7, [groszy] 12. Item gdy mu drzewo wymierzali na sztukę, częstowalismy mistrzów, co nas kosztuie przynamniey z[łotych] 2. Item zosobna panom stolarzom podarunku, co by nań beł łaskawi, z[łotych] 3. Przy tey sztuce chowałem go samowtorego pułroku, za które pułroka szacuiemy przynamniey z[łotych] 40. Przes ten czas wszytek, poki sztuki nie odrobieł, kosztuią mie cześci do dwunastu zlot[y]ch], bo go często nawiedzali, mało nie co trzeci dzień. Kiedy sztukę oddawał, sprawielismy kolatią na wszystkie stolarze, która nas kosztowała z[łotych] 10 tak z iedzeniem, iako y s piciem. Item zaprosili go znowu do miasta, częstował ich małmazyią, na którą dalismy mu z[łotych] 3. Item wzieni go do siebie, częstował ich u pana Kawy winem, za które z[łotych] 3, [groszy] 15 (**c. 617**). Item na pieczeniu do tey ucztey g[ro]s[zy] 15. Item paniey Łopiankowej za miód z[łotych] 1, [groszy] 17. Posiekl garniec cenowy, piiąc z biskupiem szafarzem, którysmy zapłacieli, dalismy zań z[łotych] 1. Item w tenże czas posiekl magierkę haidukowi y szablę złamał szafarzowi biskupiemu, za cosmy dali z[łotych] 1, [groszy] 20. Item dalismy dwakroć po kopie winy do cechu. Item dalismy do cechu gotowe[g]o grosza z[łotych] 30. Item za naczynie stolarskie z[łotych] 17. Item za żelaza, które kowal w Sychowie robiel, z[łotych] 1, [groszy] 6. Item za heble z[łotych] 1. Przed ozeniem sprawielismy mu parę szath – doloman falendiszowy lazurowy z guzami srebrnemi y delia lazurowa, także z guzami srebrnemi y z czapraską do zapinania, które nas kosztuią z[łotych] 27. Item za dwoie baczmak z[łotych] 2. It[em] za magierkę g[ro]s[zy] 17. Item przy zaręczynach muzyce z[łotych] 1, [groszy] 5. Item za miód z[łotych] 1, [groszy] 10. Item za miód dla młodzieńców g[ro]s[zy] 20. Item dalismy mu pierzcionek do ślubu z kamieniem czerwonym, ten przynamniey czerwony złoty kosztował. Item za płotno na koszulę z[łotych] 1. Od ślubu g[ro]s[zy] 24. Item muzyce na wesele z[łotych] 3, [groszy] 15. Item na ćwiecki do obiiania kobierców podczas wesela

* В оригіналі помилково “кtóре”.

g[ro]s[zy] 9. Kiedy się do majątności na Mlekowskie po weselu przyprowadzić, obiecawszy nam czynsz płacić iako insi płacieli po z[łotych] 30, gdysz z tą conditią się tam wprowadzić, w którym do tego czasu mieska, czynsu nie daiać, co iest z wielką krzywdą naszą y inszych dziatek, gdysz nietilko czynszu nie płaci, ale co większa, on sam z tego domu od czynsownikow czyns bierze. Tamże wprowadziwszy się, kiedy mu stolarze wienszowali, dalismy kope za wino, o czym sam dobrze wie. Za przemyskie piwo g[ro]s[zy] 15. Mamy dać z[łotych] 40 za pana Jana y pięć, za któresmy się zapisali y recognitią slachcicowi dali, który od niego miał trudność. Obuwia tak wiele się kupowało, że y pamiętać trudno, bosmy tego nie pisali. Na wesele, co z nas ubogich rodziców mogło bydz, dawalismy, day Panie Boże, aby nam tho odwdzięczył. Podczas zalotow słał różne upominki na różne mieysca, które nas kosztuia namniey z[łotych] 20, chociaz 14 beło dosić. Item Jan stolarz konia białego, który go kosztował z[łotych] 36 polsk[ich], którego, iezdząc na nim, zagrzał niezmiernie y od the[g]lo zdechł. Item konia gniadego stolarz wziął w stayniey y dał go Larentemu (**c. 618**) na then czas, gdy na commissią s p[ana]mi iezdzieli, przeiezdzać którego także ochomieli y sdechł nam, na nim szkody z[łotych] 40. Które wydatki ten to actor Jan Gawłowicz bez wszelakich trudności y bez żadnego pozywania obligował się pozwanemu oyczymowi swemu oddać, na co zanosi się cerograph ręką własną actorową pisany, prosząc to loci legi atque inseri.

Tenor cerographu.

Ja, Jan Gawlik, panu oyczymowi się zapisuie cokolwiek na co wyda, ja mu tho powinien oddać bez żadnego pozywania urzendowe[g]lo, dla te[g]lo nie beło między nami nikogo, ufalismy sobie, bo mi czynieł dobrze iako ociecz. Dla lepszey wiary swoią się ręką podpisuie, dla tego nie pieczentuiemy, bo sobie ufamy. Nakoniec ieżeli actor Jan Gawłowic ch[ae]re ad possessionem bonorum immobilium przyść, potrzeba tego, aby pierwey oddał pro sorti et interesse suo pozwanemu oyczymowi swemu, co zapłaciel dług niebosczyka oycia iego, Gawła furmana, stho złotych nieiakiemu Jakubowi Jandalowicowi ze Zmigroda, na co się zanosi quith urzendowy ex actis aduocatialibus leopol[siensibus] de actu f[ie]r[i]a tertia ipso die festo Sancti Valentini episcopi anno d[omi]ni 1617*, prosząc aby był na tym mieyscu czytany n[umer]o 4, l[ite]ra D. Jak tedy ratione bonorum immobilium ex diuisionis pozwani sprawie swą sprawiedliwą przełożywszy, co się tknie rzeczy ruchomych, tedy pozwana matka actorowa sprawiedliwie y prawdziwie spisany inwentarz bez obrazy sumnienia swego actorowi ukazuię, w którym pozwaną wyraźnie kladzie wiele czego zostało w rzeczach ruchomych y gdzie się co obrocieło. W tym tesz inuentarzu tasz pozwana matka actorowa daie sprawę o sobie stroney drzewa y stroney ogroda, w czym oboyggu actor w skardze swoiey winę daie paniey matce swoiey. Który to inwentarz zanosi, prosząc eo loci legi atque ad** praesentem actum inseri.

Tenor inuentary.

Inwentarz rzeczy po niebosczyku Gawle pierwszym małżonku Wierzbickiey.

Zostało naprzod koni 6, z którymim terażnieyszego actora, a syna mego nieszczęsnego, posłała do Lublina y z czeladnikiem, które konie w tey drodze pochudzieł, pochromieł y pieniądze, którym mu beła*** dała na drogę, potrawieł (**c. 619**), którym rada nierada

* 14 лютого.

** Слово вписане над рядком.

*** Слово написане двічі і викреслене.

uchodząc dalszych szkod y chromoty znacznieyszey, wdową bendąc, dla wyżywienia samey siebie y dziątek ubogich musiała przedać. Jedne[g]o konia z siodłem z chomątem przedałam Stanisławowi piekarczowi, przedmieszczaninowi tutecznemu, co urzედownie przed kilka dni przed p[ane]m wyotem zeznał, za złotych 19, [groszy] 15. Item dwuch koni, iednego wrunego, drugie[g]o szemlate[g]o przedałam Jozephowi Bylicy do Zubrzy za z[łotych] 15.

Item czwarte[g]o białego Urbanowi, bratu niebosczykowskiemu, za z[łotych] 12, za którego nic nie wzięła do tego czasu. Piątego ciemno gniadego, lisego, chromego temusz Urbanowi, bratu nieboszyka męża mego, za z[łotych] 6, za którego mi nic także nie dał. Szostego kupieł gniadego łyssego, chromego, ślepego Głab z Zubrzy za z[łotych] 4; przywiozł mi dwa dąbki y wóz chrostu, bo tesz nie beło za co wiecey wziąć. Został się wóz ieden do piąci koni, stał rok albo trzy, popsował go czerw, z którego furman Wątroba żelazo kupieł za złot[y]ch] cztery, a drzewo, że się ni nac nie godzielo, w piecu się popaliło. O drugim wozie niewiem, bo go nie beło, anim go przedawała y na swoy pożytek nie obrocieła. Srebra y pieniedzy nie beło, wszakże to dzieciom nie taino. Ieszcze się długu zostało 130 złotych y ieden y g[rosz]y 10, które płacił terażnieyszy małżonek moy Matis Wierzbicki po nieboszyku Gawle Jakubowi Jandulowicowi z Zmigroda, decretem przymuszony, w którym decrecie saluam actionem zachowano Wierzbickiemu dochodzić takowego długu na successorach nieboszyka Gawła, na co y quithy ma, że takową summę temu Jandulowicowi placieł. Dzieci czworo się zostało, dla których dziątek musiałam przedać konie, żywiąć ich, bom nie zaraz zamąsz poszła. Został się kozuch y ubranie zamszowe, którym czeladnikowi dała za zasłużone. Item została się blekitna suknia, którą synowi, therażnieyszemu actorowi, dała przerobić, którą schodzieł. Item ubranie sukienne, którym beła zastawieła u żyda, które mąsz moy therażnieyszy przerobic kazał y synowi niewstydliwemu, wykupiwszy, do uzywania dał. Cztery talerże cenowe. Smykawka została, którą schodzieła. Dwie panewce miedziane. Trzy misy cenowe, garniec y pułgarczowka, które są y do tego(c. 620) czasu. Item dwie krowie się ostały, iedna stara, druga młoda, którym przedała, iedne za złotych 6 drugą za z[łotych] 7. Kilimów beło para, które się przedały za z[łotych] 7. Co się tknie drzewa, o które nas syn turbuie, wszak on wie dobrze, że ie dziadek y z babką przedali ieszcze za nieboszyka oyca actorowego, mysmy go nie przedawali ani na swoy pożytek obracali. Jeśli mają dzieci iaką krzywdę, niechay o tho prawnie czynią, wszakesmy im prawo zachowali, gdysmy się z oyczymem y z babką, a małżonką Przytuły, o dwie części prawowali. Strony ogroda, ten babka ich, Przytulina terażnieysza, do którego prawo miała, iako swoy własny przedała panu Markowi Szarffenbergierowi, a ia przy niey swoje dwie części, ieszcze na ten czas w* wdowim stanie będać, czego się trudno beło zbraniać, bo to beł grunt pana Markow. Z tego ogroda dała mi matka, przedawszy go panu Markowi, złotych osm, a sobie wzięła cztery, iesli mają dzieci nasze iaką krzywdę, niechay czynią o tho z successorami nieboszyka pana Marka Szarffenbergiera. Gotowa bendąc takowego inwentarza prout de uire venerit iuramento comprobować, a naweth y córką swą własną, a siostrą rodzoną actorową tego inwentarza poprzeć swiactwem, że prawdziwie iest spisany, zachowuje sobie in ulteriori termino, ieżeli actor wiary temu nie da. A przetosz citati, mocno stojąc przy swoich wszystkich obronach, przypuszczają na sprawiedliwy decret urzედu w[asz] m[o]ci beneficys et remedys iuris saluis sibi reseruatis.

* Слово вписано над рядком.

Post cuius responsionis et productorum munimentorum publicam lectionem comparentes hic incontinenti honestus Petrus Barthoszowic et Agnes Gawłowna coniuges, partis citatae gener et filia, uir quidem per se, uxor uero per eundem maritum suum uti tutorem conuigalem, eiusmodi attestationem ediderunt. Niczego wiecey nie było dobr oycza naszego nieboszczyka, tilko to, co pani matka podana na inwentarzu, y themu wszytkiemu daiemy wiarę, żadnego iuramentu nie wyciągaiąc, ani potrzebuiąc.

Tandem pars actorea dilationem super replicand[u]m ad proximum obtinuit **(c. 621)**.

В ЧЕТВЕР ПЕРЕД БОЖИМ ТІЛОМ 1621 р.*

Matthias
Wierzbicki

Ioannes
Gawłowic

Honestus Joannes Gawłowic, actor, per plenipotentem suum, Bartholomaeum Janikowski, satisfaciendo dilationi suae, super replicandum obtentae, replicam in scripto parato produxit tenoris eiusmodi.

Tenor replicae.

Replicando actor dimissa cum possessione impedimentu mieć nie może, bo przed budowaniem obductią było czynić niepobudowaniu y dom dobrze zawarty odumarł ociec actorow. Strony wydatków na actora z maitności, mu będzie respondował, gdy będzie legitime citatus y nie tak wiele się thego naidzie. Co się tknie płacenia długu Jandulowicowi do Zmigroda, wzyc de iure haeres soluit o[mni]a debita defuncti, czemu się nie brał ad annos discretionis, musi byđź, że to dług zmyślony iest, bo w tym kwicie wzmianka iest o cerographie, a nieboszczyk nie umiał pisać. Inwentarzem tesz nazywać się tego niegodzi, bo to iest spissek non officiose w kilkanaście lat podany, non debet reputari pro authentico. Sieła rzeczy opuszczono, to iest, wozu drugie[g]o y koni do niego, bo dwa były. Długi wyciągał, y do Rzeszowa iezdziel po nie, czynsze brał ze trzech domów, y choc by niebrał, iuxta legem allegatam satis est probare contra eum, quod fructus bona fide percipi potuerunt, niedył **(c. 632)** on opiekunem do dobr, do budowania y do płacenia dlugow, y co mu siostra actorowa przyznawa inuentarz, to czyni ex conductamine, wolnoc iey swoje y darować oyczymowi. Ten zaś zmyślony cerograph na actora, niezna się do niego y nie on go pisał. Ogrod na Kaliczey Gorze y z chałupą tanio za złot[y]ch 12. In summa contra non facientem inuentarium absque causa in litem iuratur, do której się bierze actorea pars, iuxta taxam in propositione positam reseruatis beneficys iuris. Post cuius replicae lectionem citati Matthias Wierzbicki et Zophia coniuges dilationem super duplicand[u]m ad prox[imu]m obtinuer[un]t **(c. 633)**.

³ Документ датується за попереднім записом на с.631. У записі дати допущено помилку: 1621 р. свято Божого Тіла припадало в четвер.

ACTUM LEOPOLI SABBATHO
INTRA OCTAUAS S[ACRATIS]S[I]MI CORPOR[IS] CHRIS[TI] 1621*.

Wierzbicki

Gawłowic

Coram officio praesenti honesti Matthias Wierzbicki et Zophia coniuges ex instantia Joannis Gawiowic, priuigni et filij sui, citati, satisfaciendo dilat[io]ni suae super duplicand[u]m obtentae, eam ipsam duplicam in parato scripto produxerunt cum tribus munimentis talis tenoris, qui sequitur.

Tenor duplicate (c. 638).

W replice swoiey actor nic takowego nie położył, co by miało refellere iustam responsionem citatorum, do którey responsyey pozwani przychilając sie y przy niey mocno stojąc, iż actor o długi Jandulowicowi winnym disquitią czyni y iakoby zapłaceniu onego wiary nie daie, tedy pozwani zanoszą authenticę decretum officij aduocatus leopolien[sis] de actu feria sexta post dominicam oculi quadragesima]lem prox[im]a anno d[omi]ni 1616**, quod ad*** actum praesentem legi, atque inseri petunt n[umer]o 8 [ite]ra H. Którym decretem tego pozwani dowodzą, iż onych, albo iedne[go] z nich, Matisa Wierzbickiego, przymusił urząd do zapłacenia długi tego, a iemu zostawił saluam actionem ratione adeundi eiusmodi debiti apud successores olim Gawel vectoris, zaczym actor modernus nie może przyść ad realem possessionem sortis suae in omnibus bonis, aż pierwey pro intere[ss]e suo takowy dług zapłaci, do tego y przebudinki odłoży, które czyniē unus ex citatis, Matthias Wierzbicki, w domu Gawlowskim niepobudowanym, których przebudunkow podaią citati spisę specjalny, prawdziwie spisany, prosząc eo loci legi atque inseri, tenoris talis.

Tenor registri.

Kiedym do żony wstąpiel w dom, niebeło nić budowane[go], ieno wiązanie, a w tym wiązaniu izba, w izbie ani law, ani żadney rzeczy ieszcze nie było, ani listew, chyba wokoło stainia dilami obwiedziona, także tesz budynek obwiedziony dilami do pierzenia z ulice, żadnego w wiązaniu w tym budunku niebeło inszego, procz izby po nieboszczyku Gawle, dalem desczek, iak na pierzenie, tak na komory z[łotych] 32 y z żoną y na ściany, bo nie było ani od Farbacha pierzenia. Dałem cieśli od teyże robotey z[łotych] 12. Dałem na tarcice z żoną po nieboszczyku z[łotych] 80. Tak na położenie stainiey, iako y nad sienią. Dałem od teyże roboty tak z gwoździemi, y ze wszelakiemi potrzebami, y za płatew z[łotych] 15. Po trzecie postawiłem dwie izdebce y z kominem, dałem od thego cieśli z[łotych] 10. W tymże domu zbudowałem piwnicę, która kosztuie z[łotych] 56. Za drzewo do tych izdebek z[łotych] 30. Dałem od nawozu stainiey w tymże budynku y od sieni z[łotych] 4. Dałem co nawożono (c. 639) kamienia przed sień y ostatek do stainiey z[łotych] 5. Iam ten dom sporządził, bo nie było w niem nic. Dałem od fundamentow w tychże izdebkach, y od lepienia wokoło, y od piecow dwoch z[łotych] 8. Idąc na Psi rynek, wszystkiey sciany asz do samego pierzenia y od izby wielki powały położenia, od tego wszytkiego, y od oblepienia komina y s powałą wydałem z[łotych] 20 bez groszy osmi tak za glinę, iako y robotnikowi. Gdyby mi

* 12 червня.

** 11 березня.

*** Слово вписане над рядком.

wiary nie dano, tedy ia s mim prawem tego poprawic, co pisze, co istotność prawdziwa iest. Że mi mianuią, żem wziął z tego domu na rogu z[łotych] 80, kiedym nie* budował beł, tedy by beło nie dano y z[łotych] 12, alem to pobudował po niebosczyku z żoną, swoią. Co mianuią tę maiętność, nie trzeba dzielić na dwoie, bo to ieden dom. W tymże tilnem gmaszku, co beł został po ogniu, dałem od piwnice z[łotych] 6, co sie zamulała za rurami, bom ścianę kładł od sieni wszystkiey tram pod stęplowaniem. Dałem od lepienia teyże tylney izdebki złotych dwa, do teyże izdebki za błony g[ro]s[zy] 80. Do teyże izdebki dałem za listew kopę. Do teyże listwy dałem za gwoździe g[ro]s[zy] 6. Do teyże izdebki za okiennice z zawieszami dałem z[łotych] 1, [groszy] 8. Miedzy stainią a izdebką tilną dałem za rynnę kopę. Tamże w tylnem mieskaniu w stainiey sciana się wywaliła, idąc na Psi rynek, y przesetko po[d]le wroth, y podpory do teyże stainiey, bo się iusz poczęła walić, bo słabo, dałem od tego cieśli z[łotych] 4, y za dile, y za słupki. Dałem nowe wrota do tey stainiey, które mię kosztuią złotych pięć, za żłob bukowy w teyże stainiey datem kopę, w przyboku za drugi żłob olssowy od Farbacha datem kopę. Od rynien, które się na przedzie popadały, dałem od naprawiania złot[ych] 7. W stainiey na przedzie żłoby dwa, za którym dał złot[ych] pułczwarta. Od nawozu w przyboku od Farbacha dałem z[łotych] 1. Na przedzie w tymże budynku drzwi 13 tak do komor, iako y do izdebek, y na schody idąc, y na górę do siana, y gdzie owiess. Do tych drzwi zamki y z wrzeciędzami y z zawiessami dałem z[łotych] 6. Na co ia na to wszystko, gdy mi wiarey niedadzą, powinienem tego prawem poprawić, bo widzi P[an] B[og], że tu nie pisze, co nie iest, ieno co istotna prawda pokazuie, bom wniosł do żoney (**c.640**) swoiey gotowych pieniędzy więcej, nisz do 700 złotych y parę koni, za które wziąłem z[łotych] 80. To wszystko wyłożyłem na ten budynek, co ludziom cnotliwem iawnu y urzędowi, którym obwodziłem. Z teyże maiętności dałem czynsu z[łotych] 6, inszych wydatkow nie mianuię. Za błony do wielkiey izbey dałem z[łotych] 10. Za listwy z s[z]afą w teyże izbie z[łotych] 13. Za dwa zamki do szafy y za gwoździe do listew z[łotych] 2. Piecek wołoski przy kuchniey w komorze kosztuie z[łotych] 5. A ieżeli się co czynsów z domów, brało się wszystko na uictum et amictum dzieci tak actora teraznieyszego, iako y córki obracało, a ieszcze się tym trudno miało czynsem dziątek wyżywić y wychować, musiało się zkađinąd na nich opatrować, a wszakże aby pozwani mogli sobie opinią dobrą u actora ziednać, podaią spiszek percepty y expensy czynsów z domu Mlekowskie[g]o prawdziwie napisany, prosząc to loci legi atque inseri.

Tenor registri.

P[an]a Czernieckie[g]o, którego zastął mieszkającego na Mlekowskiem za złot[ych] 30, który sobie wytrącił za poprawkę z[łotych] 11. Potym niaiąłem tynże dom Jędrzeiowi przekupniowi za z[łotych] 36, który uciekł z cynsem, wszak wiedzą y dzieci, który mi tilko dał z[łotych] 12. Potym Simon kuśnierz mieskał lath 3 po z[łotych] 36, który sobie wytrącił z[łotych] 6 od tryncesu pierwszego roku, trzeciego roku wytrącił sobie z[łotych] 2. Tenże na ten czyns od nawozu wytrącił sobie g[ro]s[zy] 24, od wrot tilnych g[ro]s[zy] 10, od lepienia tak izdebki, iako y powały z[łotych] 7. Stanisław krawiec mieskał rok za z[łotych] 34, który sobie wytrącił z tego czynsu od tryncesu z[łotych] 4. Tamże cieśli z[łoty] 1. Pani matka dwa roki mieskała, od której nie wziąłem ieno z[łoty] 21, mowiąc y te[g]o mi žal, com ci dała te z[łoty] 21, co urzędowi

⁴ Слово вписане над рядком.

wiadomo. Tom czynsu tilko wziął s tey maiętnosci Mlekowskiew. Tym czynsem dziatek niewyżywiłem, którem ia wychował, y zamąsz powydawał, wszystko kosztem swoim, bo kiedym żonę poiał, y dziesiątka groszy nie miała, bo się na dziatki wyciągnęła, co wiadomo urzędowi, żem się ia prawował o tę maiętnosc, y panu Bartoszowi, isz mie niemalo tho prawo kosztuie domu Mlechowskiego, kosztuie na pułtrzecia sta z[łoty] (c.641). Żem y zdrowie stracieł, prawuiać się koło tey maiętnosci. Teraz pasierb tym sposobem u mnie niaiał tę maiętnosć iako drudzy dawaly naiemnicy, a od niego nie wziętem y szeląga, obiecuiąc cnotliwem słowem płacić, y mówił paniey matce będe płacieł, bo ścię się na nasz zadłużeli. Do tego domu dałem 50 kop guntów na poprawę, gwoździ guntowych za kopę. Za rynnę od gule, która idzie przez stainą w ziemi y s przykricem grzywnę. Za żłob, który iest w stajniey od gule, g[ro]s[zy] 50. Za rynnę, która iest na dachu, dałem pułtrzecia złotego. Za dęby do piwnice dałem grzywny 3. Potym dałem 4 od stęplowania cieśli tey piwnice z[łoty] 1. Dalem cztery przeszła od kuli, które y s cieślą kosztuią z[łoty] 5. Tamże na przodku w izdebce dałem od piecyka, który dwa razy przekładano, z[łoty] 4. Panu Campianowi dałem czynsu ziemne[g]o g[ro]s[zy] 8, bo wziął odemnie razem z[łoty] 5. Na co iesliby actorea pars tak uporna bęła, gotow citatus id quod de iure venerit uczynić. A pozwana matka iako bliższa przy tak wielu munimentach urzendentowych y przy zeznaniu prawdziwym córki swoiey gotowa także iurament uczynić na inwentarz in responsione prawdziwie spisany, isz więcey po nieboszczyku pierwszym mężu Gawle z zeczy nie zostało, ieno iako spisała. Za tym przypuszczaią na sprawiedliwy drecret urzentu ninieyszego. Caeteris beneficys iuris saluis reseruat aktor Joannes Gawlowicz dilatio[ne]m super tripliacand[u]m ad proximum obtinuit (c.642).

ЦДДА України у Львові. – Ф. 52. – Оп. 2. – Спр. 36. – С. 615–621, 632–633, 638–642.

Ірина Замостяник.

Протоколи судового процесу львівського столяра Яна Гавловича як джерело до вивчення матеріальної та звичаєвої культури початку XVII ст.

У статті публікуються протоколи судового процесу львівського столяра Я. Гавловича, віднайдені в актовій книзі Ради м. Львова за 1621 р. Документи фіксують надзвичайно цікаві сторони матеріальної, побутової та звичаєвої культури тогочасного львівського міщанства, а саме: ремісників. Проведений аналіз відкриває чимало нових сторінок із повсякденного життя міста.

Iryna Zamostianyk.

Trial proceedings of Lviv carpenter Yan Gavlovych as source of studying material and customary culture of the beginning of the 17th century.

The article contains the trial proceedings of Lviv carpenter Yan Gavlovych from the Book of Acts by the Lviv Council for the year 1621. The documents reveal very interesting facets of the material, everyday-life and customary culture of Lviv's citizens (namely, craftsmen) of those times. The analysis discovers a lot of new facts about the everyday life of the city.